

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. P.**, s.r.o., so sídlom v L., IČO: X., proti žalovanej **E. K.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. J. B., advokátom so sídlom v Ž., o zaplatenie 149,67 € (4 509 Sk) s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9 C 133/2009, na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. septembra 2009, sp. zn. 12 Co 242/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. septembra 2009, sp. zn. 12 Co 242/2009 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 28. mája 2009 č.k. 9 C 133/2009-32 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 149,67 € so 7 % úrokom z omeškania od 14. apríla 2006 do zaplatenia v pravidelných mesačných splátkach vo výške 9,96 € splatných vždy do 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca. Vychádzal z toho, že žalobca je právnym nástupcom pôvodného veriteľa (W. Ž., a.s.), s ktorým žalovaná 11. novembra 2005 uzavrela poisťnú zmluvu. Napriek tomu, že uvedenou zmluvou sa zaviazala uhrádzať mesačné poisťné vo výške 1 017 Sk (33,75 €), túto povinnosť splnila len za jeden mesiac (za poisťné obdobie od 1. novembra 2005 do 30. novembra 2005). Z dôvodu neplatenia poisťného za ďalšie poisťné obdobia došlo k zániku poistenia a žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi poisťné za obdobie od 1. decembra 2005 do 13. apríla 2006.

Proti uvedenému rozsudku podala žalovaná odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 17. septembra 2009 sp. zn. 12 Co 242/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že vec preskúmal v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je

dôvodné. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, vrátane záverov o výzve adresovanej žalovanej v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorej kópiu predložil žalobca v odvolacom konaní. Odvolací súd podal výklad § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka a vysvetlil zánik poistenia podľa tohto zákonného ustanovenia. Uviedol, že posúdil tak výzvu, ako aj doručenkú pripojenú k žalobe a dospel k záveru, že sú splnené podmienky zániku právneho vzťahu poistenia, pretože výzva bola kvalifikovaná, bola riadne žalovanej doručená a žalovaná do jedného mesiaca po doručení výzvy poistné nezaplatila. Žalovaná v rozpore so svojimi zmluvnými záväzkami uhradila poistné iba za obdobie od 1. novembra 2005 do 30. novembra 2005 vo výške 1 017 Sk. V dôsledku toho poistenie zaniklo k 13. aprílu 2006. Keďže poisťiteľ má právo na poistné za dobu do zániku poistenia (§ 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka), žalobca sa opodstatnene domáha doplatenia poistného. Odvolací súd vzhľadom na to vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, v ktorom namietala, že a/ konanie je postihnuté inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, b/ rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Žalovaná poukázala na to, že kópia dokladu, ktorý bol v prejednáwanej veci jedným z rozhodujúcich (t.j. kópia výzvy v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka), bola do spisu založená až po podaní odvolania proti prvostupňovému rozsudku. Podľa jej názoru nie je v súlade s Občianskym súdnym poriadkom, aby „bol ten najdôležitejší a rozhodujúci dôkaz priložený do spisu až keď spis odchádzal z okresného súdu na krajský súd s odvolaním. Týmto spôsobom jej bolo znemožnené tento dôkaz vidieť, posúdiť ho a protestovať proti jeho platnosti ešte v odvolávacom procese“. Po podaní dovolania bol žalovanej ustanovený zástupca pre dovolacie konanie z radov advokátov, ktorý žalovanou vyhotovené dovolanie spresnil a dodal, že žalovaná zotrvala na podanom dovolaní aj po jeho poučení, že v danej veci je prípustnosť dovolania v zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. vylúčená.

Žalobca vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie žalovanej odmietnuť ako procesne neprípustné (§ 238 ods. 5 O.s.p.); spochybnil tiež opodstatnenosť jej dovolacích námietok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 5 veta prvá O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa § 238 ods. 5 veta tretia O.s.p. na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

V danom prípade bola žaloba podaná 31. marca 2009. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu sa týka peňažného plnenia 149,67 €. Výška minimálnej mzdy v deň podania žaloby predstavovala 295,50 € (vid' nariadenia vlády č. 422/2008 Z.z.) a jej trojnásobok 886,50 €. Dovolanie žalovanej teda smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (149,67 € < 886,50 €). Prípustnosť dovolania žalovanej je vzhľadom na to v zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. vylúčená. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že dovolanie navyše smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.

Dovolanie žalovanej by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalovaná existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto nevyplýva ani z týchto ustanovení.

Vzhľadom na obsah dovolania dovolací súd osobitne skúmal, či žalovanej bola odňatá možnosť pred súdmi konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu došlo v danom prípade k tejto procesnej vade.

Na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 214 ods. 1 O.s.p.). V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd sa týmito zákonnými ustanoveniami dôsledne neriadil.

Súdy oboch nižších stupňov aplikovali § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého poistenie zanikne aj tak, že poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poistné zaplatené pred doručením tejto výzvy. Výzva poisťovateľa obsahuje upozornenie, že poistenie zanikne, ak nebude zaplatené. To isté platí, ak bola zaplatená len časť poistného.

Dokazovanie výzvou poisťovateľa v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka nebolo v priebehu konania na súde prvého stupňa vykonané. Fotokópia predmetnej výzvy poisťovateľa, ako to napokon vyplýva aj z rozsudku odvolacieho súdu, bola do spisu založená až dodatočne, po podaní odvolania žalovanou.

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd na základe výzvy poisťovateľa predloženej (až) v odvolacom konaní dospel k svojim skutkovým zisteniam, na podklade ktorých uzavrel, že výzva bola „kvalifikovaná“. Až z tejto listiny získal teda poznatky potrebné pre rozhodnutie, ktoré pred ním nezískal súd prvého stupňa. To znamená, že odvolací súd predmetnou listinou fakticky doplnil dokazovanie. Doplniť dokazovanie ale mohol len po nariadení dokazovania a po vytvorení procesnej možnosti žalovanej zúčastniť sa pojednávania a vykonávania dokazovania. Odvolací súd ale pojednávanie – v rozpore s § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p. – nenariadil a žalovanej neumožnil realizáciu práva účastníka konania vyjadriť sa k dôkazom, ktoré sa vykonali (viď § 123 O.s.p.). Tým jej odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Procesná vada v zmysle § 237 O.s.p. zakladá vždy prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 243b O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. septembra 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková